

معاونت‌های شروع و پایان کار بر روی
دفتر آموزشی و استانی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان

مدیریت

پروژه

شترپرواری

استاندارد
بهارت
و آموزشی

امور دام

کد: ۷۷-۲۱۱۷۰۱۲

۱۳۹۷/۲/۲۰

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۱۱	۶- فرصت‌های شغلی
۱۲	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۱۳	۸- مربیان دوره
۱۳	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۷	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۷	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۸	۱۲- جدول مهارتها و تواناییهای کارآموزان
۱۹	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها

ضمیمه

پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی

۱	بخش اول: ویژه مربیان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیت‌های آموزشی به سوی هدف‌های دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیت‌های آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌کند که یکی از هدف‌های عمده تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیت‌های آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هرچیز ضروری است که برای هر یک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاش‌های برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود یا به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکارگرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:
مدیر پرورش شتر پرواری: به فردی گفته می‌شود که ضمن آشنایی از دانش فنی (مدیریت پرورش، تغذیه، بهداشت، اصول پرواربندی و ...) مهارت‌های علمی و عملی لازم را جهت انجام عملیات اصولی پرواربندی شتر بدست آورده باشد.

- محتوای آموزشی: مجموعه اطلاعات، دانش و مهارت‌هایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارت‌ها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.
حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت‌های ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مریی به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

- ۱- آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.
- ۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره تربیت «مدیریت پرورش شتر پرواری»: دوره‌ای است که طی آن کارآموزان دانش فنی و مهارت‌های لازم در زمینه اصول پروراندی صحیح شتر را فرا می‌گیرند.

مشخصات کلی دوره آموزشی

شرایط شرکت در دوره	شاغل بعنوان شتردار علاقتمندی به حرفه پرور شتر
مشخصات کارآموز	جنسیت: مرد سطح سواد: حداقل خواندن و نوشتن برای شاطلین و پایان دوره ابتدایی برای غیرشاطلین علاقمند به این حرفه سن: حداقل ۱۸ سال
مدت دوره	۹ روز
کل ساعات دوره	۳۲/۴۵ [۱۲/۴۵ ساعت نظری و ۲۱ ساعت عملی] روزانه ۴ ساعت
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجرا	نظری و عملی - روزانه
کادر آموزشی	- یکنفر کارشناس علوم دامی برای تدریس محتوای نظری و عملی مسایل پرورشی - یکنفر کارشناس دامپزشکی برای تدریس محتوای نظری و عملی در زمینه بهداشت و بیماریها
شرایط قبولی کارآموز	- کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{3}$ کل ساعات دوره
کادر اجرایی	- مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستاییان

هدفهای دوره

هدفهای اساسی دوره «مدیریت پرورش شتر پرواری» به تفکیک عبارتند از:

۱- هدفهای اختصاصی

تربیت نیروی انسانی که در مدیریت پرورش شتر پرواری به حد مهارت برسد.

۲- هدفهای آموزشی

۲-۱ هدف کلی: هدف کلی این دوره درک فرایند پرورش شتر پرواری و آشنایی با مقدمه

و تاریخچه، جایگاه و اصول بهداشت و تغذیه شتر پرواری، روش پروراندی، بیماریهای مهم شتر و کشتار و صنایع کشتار آن توسط کارآموز است.

۲-۲ هدفهای جزئی: هدفهای آموزشی - جزئی - دوره تلاش در جهت کسب و ارتقاء

سطح دانش و مهارت کارآموزان در زمینه‌های ذیل است:

- کسب دانش در مورد اهمیت پرورش شتر در اقتصاد کشور، معیشت روستائیان و

مزیت پرورش شتر بر سایر حیوانات، مزیت شتر پرواری

- آشنایی با منشاء و تاریخچه شترداری در ایران و جمعیت و پراکنش شتر در ایران و

جهان

- درک و فهم شترهای شیری، گوشتی، دو منظوره، درگ و ایرانی

- کسب شناخت در حد کاربرد خصوصیات تپهی نژادهای شتر، تپهی نژادهای شیری،

نژادهای گوشتی و سواری

- تحلیل تفاوت عمده شترهای یک کوهانه با دو کوهانه (از نظر ظاهری و تولیدی)

- فهم انواع سیستمهای پروراندی شتر (روش بسته و نیمه بسته)

- درک اصول مربوط به جایگاه و تأسیسات مورد نیاز پروراندی و اصول کلی در

تأسیس جایگاه پروراندی و قسمت سقف (آغل) و فضای مورد نیاز بهاربند و فضای

مورد نیاز، آخور و آبشخور و ابعاد مورد نیاز با توجه به سن شتر پرواری و انبار کنسانتره

و علوفه

- ارتقاء یادگیری در حد درک و فهم اصول بهداشت جایگاه شترداری
- اجرای مستقل جمع‌آوری کود در قبل از ورود شترهای پرواری و در زمان پروار، ضد عفونی و سمپاشی جایگاه و بدن دام (سمپاشی و سوزاندن و ...)، اقدامات بهداشتی که روی دامهای خریداری شده قبل از ورود به جایگاه باید انجام داد (از جهت بررسی سلامتی دامها جدا کردن دامهای مریض، و صدمه دیده و دسته‌بندی دامها از نظر وزنی و غیره ...)
- کسب یادگیری مهارتی در حد دقت در اجرای روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل‌های خارجی دام (سمپاشی، روغن مالی، حمام ضد کتله و غیره ...)
- کسب مهارت در حد دقت در اجرای روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل‌های داخلی دام (خورانیدن داروهای ضد انگل)
- تجزیه و تحلیل خصوصیات رفتاری شتر
- کسب شناخت در حد ترکیب خصوصیات رفتاری شتر در مقابل رفتار ناصحیح کارگر در زمان تغذیه و غیره، و اثر آن در رشد دام، (اشاره به فهرست کردن دام و امتناع از خوردن خوراک)، خصوصیات رفتاری شتر با یکدیگر و تأثیر آن در رشد دام (اشاره به ازیت شترهای ضعیف و دسته‌بندی شترها براساس وزن و غیره ...)
- کسب دانش در آشنایی با مفاهیم و تعاریف پرواربندی و منظور از پرواربندی، انتخاب دام مناسب پرواری (سن، نژاد، جنسیت، وزن خرید و غیره ...) بررسی وضعیت بازار فروش و انتخاب فصل مناسب پرواربندی
- درک و فهم انجام اقدامات اولیه در زمان شروع پرواربندی (ضد عفونی جایگاه دام، خورانیدن داروهای ضد انگل، جداسازی دامهای مریض و درمان آنها، عادت دادن تدریجی شتر به پرواربندی و ...)
- کسب آگاهی در مورد سنین مختلف پرواری و معرفی بهترین سن پرواری با توجه به کیفیت گوشت، لاشه، یازده غذایی و غیره
- فهم مدت زمان دوره پرواری در سنین مختلف و وزن مناسب فروش در هر سن

- تجزیه و تحلیل و تقلید در تشریح فیزیولوژی دستگاه گوارش شتر
- کسب دانش در مورد منابع خوراکی مورد استفاده در پرواربندی (یونجه، جو، سیوس، کاه، تفال و غیره ...)
- کسب دانش در زمینه نکات اساسی در تنظیم جیره متعادل شتر پرواری
- درک و فهم روند رشد شتر از تولد تا ۶ سالگی و بازده غذایی در سنین مختلف شتر
- آگاهی از احتیاجات انرژی، پروتئین و مواد معدنی شتر با توجه به وزن و افزایش وزن
- کسب شناخت در حد کاربرد میزان آب شرب شتر و اثرات آن در رشد آن
- ارتقاء یادگیری شناختی در حد فهم مهمترین بیماریهای پرستی، انگلی، میکروبی و ویروسی شتر و روشهای پیشگیری و درمان آنها
- کسب شناخت و مهارت در حد ترکیب و هماهنگی حرکات اجرای نحوه کشتار و پرست‌کنی شتر
- کسب دانش در استفاده از قسمت‌های مختلف لاشه شتر (گوشت، استخوان، استفاده از مغز، چرم و ...)
- بازدید از یک جایگاه شترداری و دامپزشکی استان و مشاهده بیماریها و کشتارگاه استان جهت یادگیری فرایند مدیریت پرواربندی شتر و سپس اجرای مستقل این روند در جایگاههای کاری خویش
- ۳- ۲ هدفهای رفتاری: کارآموزان پس از شرکت در دوره و مطالعه و یادگیری محتوی به تواناییهای ذیل نایل می‌شوند:
 - اهمیت پرورش شتر در اقتصاد کشور، معیشت روستائیان و مزیت پرورش شتر بر سایر حیوانات، مزیت شتر پرواری را توصیف و هر مورد را شرح می‌دهند.
 - با منشاء و تاریخچه شترداری و جمعیت و پراکنش آن در ایران و جهان آشنا می‌شوند و هریک را تشریح می‌کنند.
 - کم و کیف شترهای شیری، گوشتی، دو منظوره، بزرگ و ایرانی را توضیح می‌دهند.

- خصوصیات تپه‌ی نژادهای شتر (شیری، گوشتی، سواری) ضمن توضیح روی تابلو نمایش دهند.

- تفاوت عمده شترهای یک گوهانه با دو گوهانه (از نظر ظاهری و تولیدی) را مورد تحلیل و مقایسه قرار می‌دهند.

- انواع سیستم‌های پرواربندی شتر (روش بسته و نیمه بسته) را توضیح می‌دهند.
- اصول مربوط به جایگاه و تأسیسات مورد نیاز پرواربندی و اصول کلی در تأسیس جایگاه پرواربندی و قسمت سقف (آغل) و فضای مورد نیاز، بهاربندی و فضای مورد نیاز آخور و آبشخور و ابعاد مورد نیاز با توجه به سن شترپرواری و انبار کنسانتره و علوفه را می‌فهمند و هر مورد را توضیح می‌دهند.

- اصول بهداشت جایگاه شترداری را شرح می‌دهند.

- کود را در قبل از ورود شترهای پرواری و در زمان پرواربندی به تنهایی جمع‌آوری می‌کنند.

- جایگاه و بدن دام (سمپاشی و سوزاندن و ...) را به تنهایی ضدعفونی و سمپاشی می‌کنند و اقدامات بهداشتی لازم که روی دامهای خریداری شده قبل از ورود به جایگاه را از جهت بررسی سلامتی دامها، جدا کردن دامهای مریض و صدمه دیده و دسته‌بندی دامها از نظر وزنی و غیره ...) را انجام می‌دهند.

- روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل‌های خارجی دام (سمپاشی، روغن مالی، حمام ضد کتله و غیره ...) و انگل‌های داخلی دام (خورانیدن داروهای ضد انگل) را با دقت اجرا می‌کنند.
- خصوصیات رفتاری شتر را مورد نقد و اظهار نظر قرار می‌دهند.

- خصوصیات رفتاری شتر در مقابل رفتار ناصحیح کارگر در زمان تغذیه و غیره، و اثر آن در رشد دام، (اشاره به فهرست کردن دام و امتناع از خوردن خوراک)، خصوصیات رفتاری شتر با یکدیگر و تأثیر آن در رشد دام (اشاره به اذیت شترهای ضعیف و شترها براساس وزن و غیره ...) را دسته‌بندی، طبقه‌بندی و برای نتیجه‌گیری ترکیب می‌کنند.

- مفاهیم و تعاریف پرواربندی و منظور از پرواربندی، انتخاب دام مناسب پرواری (سن، نژاد، جنسیت، وزن، خرید و غیره ...) بررسی وضعیت بازار فروش و انتخاب فصل مناسب پرواربندی را به تفکیک توصیف می‌کنند.
- اقدامات اولیه در زمان شروع پرواربند (ضد عفونی جایگاه دام، خوراندن داروهای ضد انگل، جداسازی دامهای مریض و درمان آنها، عادت دادن تدریجی شتر پرواربندی و ...) را توضیح می‌دهند.
- سنین مختلف پرواربندی و معرفی بهترین سن پرواربندی با توجه به کیفیت گوشت، لاشه، بازده غذایی و غیره را فهرست می‌کنند.
- مدت زمان دوره پرواربندی در سنین مختلف و وزن مناسب فروش در هر سن را شرح می‌دهند.
- فیزیولوژی دستگاه گوارش شتر را ضمن تحلیل، با کمک مریب تشریح می‌کنند.
- منابع خوراکی مورد استفاده در پرواربندی (یونجه، جو، سیبوس، کاه، قناره و غیره ...) را بیان می‌کنند.
- نکات اساسی در تنظیم چیره متعادل شتر را مشخص می‌کنند.
- روند رشد شتر از تولد تا ۳ سالگی و بازده غذایی در سنین مختلف شتر را تشریح می‌کنند.
- احتیاجات انرژی، پروتئین و مواد معدنی شتر را با توجه به وزن و افزایش وزن توصیف می‌کنند.
- میزان آب شرب شتر و اثرات آن را در رشد آن محاسبه می‌کنند.
- مهمترین بیماریهای پوستی، انگلی، میکروبی و ویروسی شتر و روشهای پیشگیری و درمان آنها را تشریح می‌کنند.
- اصول و قواعد مربوط به نحوه کشتار و پوست‌کنی شتر را ترکیب می‌کنند و با هماهنگی و دقت، شتر را کشتار و پوست‌کنی می‌کنند.
- نحوه استفاده از قسمتهای مختلف لاشه شتر (گوشت، استخوان، استفاده از مغز، چرم

و ... را بیان می‌کنند.

- از یک جایگاه شترداری و دامپزشکی استان بازدید می‌کنند تا ضمن آشنایی نزدیک با فرایند مدیریت پرواربندی شتر، به تنهایی این روند را در محل کار خویش اجرا کنند.

فرصتهای شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «مدیریت پرورش شتر پرواری» قادر خواهند بود که از فرصتهای شغلی زیر استفاده کنند:

- ۱- کسب درآمد بیشتر از طریق پرواربندی شتر
- ۲- ایجاد فرصت مناسب برای اشتغال به کار پرواربندی و کسب درآمد از اینراه برای افراد علاقمند به حرفه پرورش شتر پرواری.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «مدیریت پرورش شتر پرواری» کارآموز به کسانی اطلاق می‌گردد که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- الف - علاقمند به حرفه پرورش شتر پرواری باشند.
- ب - سواد آنها حداقل درحد خواندن و نوشتن برای شترداران و پایان دوره ابتدایی برای غیر شاغلین داوطلب باشد.

ج - سن وی کمتر از ۱۸ سال نباشد.

• یادآوری (۱): تعداد کارآموزان برای تشکیل و برگزاری هر دوره باید حداقل

۱۵ نفر و حداکثر ۲۰ نفر باشد.

• یادآوری (۲): برای شرکت در این دوره تمامی افراد بومی واجد شرایط منطقه

می‌توانند شرکت نمایند اما مزوجین امور دام، شاغلین بخش (بوریه کسانی

که دوره‌های ترویجی را گذرانده باشند) و فارغ‌التحصیلان شاخه کار دانش و

- دبیرستانهای فنی و حرفه‌ای امور دام جهاد در اولویت قرار دارند.
- یادآوری (۳): در بین متقاضیان غیرشاغل و واجد شرایط اولویت اول با فارغ‌التحصیلان دوره‌های آموزش روستاییان می‌باشد.

مربیان دوره

- مربیان دوره آموزشی «مدیریت پرورش شتر پرواری» کسانی هستند که:
- در زمینه پرورش و پروراندی شتر دارای تجارب کافی باشند (حداقل ۲ سال).
 - از عهده تدریس محتوای آموزشی علمی و عملی دوره برآیند.
 - تحصیلات آنان حداقل در حد کارشناسی باشد.
 - یادآوری ۱: تشخیص صلاحیت علمی مربیان مذکور باید مطابق دستورالعملهای صادر شده از سوی دفتر آموزش روستاییان انجام می‌گیرد.
 - یادآوری ۲: در تدریس دوره اولویت با مربیانی است که دوره‌های ویژه تربیت مربی را طی کرده باشند.
 - یادآوری ۳: برای تدریس دوره، حداقل استفاده از ۲ مربی به شرح زیر ضروری و الزامی است:
 - کارشناس علوم دامی برای تدریس محتوای نظری و عملی مرتبط با مسایل پرورشی دوره.
 - کارشناس دامپزشکی برای تدریس محتوای نظری و عملی مرتبط با بهداشت و بیماریها.

محتوای آموزشی دوره:

زمان اختصاص یافته به تدریس محتوای دوره آموزشی «مدیریت پرورش شترداری»:

مجموعاً ۳۳/۲۵ ساعت است که ۱۲/۲۵ ساعت آن به آموزش نظری و ۲۱ ساعت به آموزش عملی اختصاص یافته است. محتوای آموزشی که در طول ۹ روز و روزانه ۳ ساعت ارائه خواهد شد به تفکیک محتوای نظری، عملی و نظری و عملی (توأم) به شرح ذیل است:

۱- محتوای نظری دوره:

محتوای نظری مجموعاً ۱۱/۲۵ ساعت ارائه می‌شود که شامل سرفصل‌های زیر می‌باشد:

- مقدمه شامل اهمیت پرورش شتر در اقتصاد کشور و معیشت روستائیان، مزیت پرورش شتر بر سایر حیوانات [پانزده دقیقه]

- منشاء و تاریخچه شترداری در ایران و پراکنش شتر در ایران و جهان [نیم ساعت]
- طبقه‌بندی شترهای شیری و گوشتی و دو منظوره و شترهای دورگ و ایرانی [یک و نیم ساعت]

- طبقه‌بندی شترها از جهت خصوصیات تپهی نژادهای شتر، خصوصیات تپهی نژادهای شیری، گوشتی، سواری [نیم ساعت]

- تفاوت‌های عمده شترهای یک کوهانه با دو کوهانه از نظر ظاهر و تولید [پانزده دقیقه]
- انواع سیستم پرورش شتر از نوع بسته و نیمه بسته (تغذیه دستی شبانه) [نیم ساعت]
- جایگاه و تأسیسات مورد نیاز پرواربندی، اصول کلی در تأسیس جایگاه پرواربندی، قسمت مسقف (آغل) و فضای مورد نیاز بهار بند و فضای مورد نیاز، آخور و آبشخور و ابعاد مورد نیاز با توجه به سن شتر پرواری و انبار کنسانتره و علوفه [یک ساعت]

- اصول بهداشت و جایگاه شترداری [یک و نیم ساعت]

- آشنایی با خصوصیات رفتاری شتر [پانزده دقیقه]

- پرواربندی شتر شامل تعریف پرواربندی و تشریح آن، انتخاب دام مناسب پرواری (سن، نژاد، جنسیت، وزن خرید و غیره ...)، بررسی وضعیت بازار فروش و انتخاب فصل مناسب پرواربندی [نیم ساعت]

- اقدامات اولیه در زمان شروع پرواربندی (ضد عفونی جایگاه دام، خوراندن داروهای ضد انگل، جداسازی دامهای مریض و درمان آنها، عادت دادن تدریجی به شیوه پرواری و ...)
[پانزده دقیقه]

- سنین مختلف پرواری و معرفی بهترین سن پرواربندی با توجه به کیفیت گوشت، لاشه، بازار غذایی و غیره [نیم ساعت]

- مدت زمان دوره پرواری در سنین مختلف، وزن مناسب فروش در هر سن [پانزده دقیقه]
- منابع خوراکی مورد استفاده در پرواربندی (یونجه، جو، سبوس، کاه، تفال و غیره) [نیم ساعت]

- نکات اساسی در تنظیم جیره متعادل شتر پرواری [پانزده دقیقه]
- روند رشد شتر از تولد تا ۶ سالگی و بازده غذایی در سنین مختلف شتر [نیم ساعت]
- احتیاجات انرژی، پروتئین و مواد معدنی شتر با توجه به وزن و افزایش وزن [پانزده دقیقه]

- میزان آب شرب شتر و اثرات آن در شتر [نیم ساعت]
- آشنایی با مهمترین بیماریهای پوستی شتر و روشهای پیشگیری و درمان آنها [نیم ساعت]
- مهمترین بیماریهای انگلی شتر و روشهای پیشگیری از آنها [نیم ساعت]
- مهمترین بیماریهای میکروبی و ویروسی شتر [نیم ساعت]
- مواد استفاده از قسمتهای مختلف لاشه شتر (گوشت، استخوان، استفاده از مغز، چرم و ...)
[پانزده دقیقه]

۲- محتوای عملی دوره

زمان اختصاص یافته به محتوای عملی دوره ۱۶ ساعت است که سرفصلها و مطالب ذیل را شامل می شود.

اصول جمع آوری کود، در قیل از ورود شترهای پرواری و در زمان پرواری، اصول ضد عفونی و سمپاشی جایگاه و بدن دام و اقدامات بهداشتی که روی دامهای خریداری شده

قبل از ورود به جایگاه باید انجام داد (بررسی سلامتی دامها، جدا کردن دامهای مریض و صدمه دیده، دسته‌بندی دامها از نظر وزنی و غیره ...) [دو ساعت]

- روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل‌های خارجی دام (سمپاشی، روغن‌مالی، حمام ضدکنه و غیره ...) [چهار ساعت]

- روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل‌های داخل دام (خورانیدن داروهای ضد انگل) [دو ساعت]

- خصوصیات رفتاری شتر در مقابل رفتار ناصحیح کارگر در زمان تغذیه و غیره و اثر آن در رشد دام (اشاره به فهرست کردن دام و امتناع آن از خوردن خوراک) و خصوصیات رفتاری شتر با یکدیگر و تأثیر آن در رشد دام (اشاره به اذیت شترهای ضعیف و دسته‌بندی شترها براساس وزن و غیره و ...) [دو ساعت]

- بازدید از یک جایگاه شتر پرواری [دو ساعت]

- بازدید از دامپزشکی استان و مشاهده بیماریها [دو ساعت]

- بازدید از گشتارگاه شهرستان جهت مشاهده لاشهٔ سنبلین مختلف شتر و مقایسه آن با سایر حیوانات از رنگ و کمیت) [دو ساعت]

۳- محتوای نظری / عملی (توأم)

محتوایی که مرئوس باید به صورت نظری و عملی (توأم) تدریس نماید مجموعاً ۶ ساعت است که ۱ ساعت آن به آموزش نظری و ۵ ساعت به آموزش عملی اختصاص داده شده و شامل سرفصلهای ذیل است:

- آشنایی با تشریح و فیزیولوژی دستگاه گوارش شتر [نیم ساعت و ع: دو ساعت]

- آشنایی با نحوه گشتار و پوست‌کنی شتر [نیم ساعت و ع: سه ساعت]

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس، عرصه، و ...) مورد نیاز این دوره باید از طریق مرکز آموزش روستاییان استان و یا شهرستان تأمین گردد.

چنانچه استانی دارای مرکز آموزش نباشد، می‌بایست از مکانهای مشابه (مطابق دستورالعملهای دفتر آموزش روستاییان) استفاده نماید.

- یادآوری: در هر صورت در زمینه فضای آموزشی دو نکته حائز اهمیت است:
 - فضای آموزشی باید با دستورالعملها و آئین‌نامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.
 - یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:

- ۱- میانگین نمرات درس عملی و نظری وی از ۱۲ کمتر نباشد.
- ۲- غیبت (موجه و غیرموجه) وی از $\frac{1}{3}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارتها و تواناییهای کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	توانایی
۱۹	مقدمه	
۱	آشنایی با تاریخچه و مناطق پراکنش شتر	
۱۹	آشنایی با انواع نژادهای شیری، گوشتی، دو منظوره و شناخت قدرت پرواری، کیفیت و کمیت لاشه، بازده غذایی، بازده لاشه و گوشت به استخوان و خصوصیات نژی نژادهای مختلف	
۱۹	آشنایی با بخشهای مختلف جایگاه، اصول بهداشت شترداری و توانایی معیاشی جایگاه و مبارزه و پیشگیری برعلیه انگلهای داخلی و خارجی شتر، خوراندن دارو به دام	
۲۰	توانایی انتخاب شتر پرواری و آشنایی با اقدامات اولیه در زمان شروع پرواربندی سن و مدت پرواربندی	
۲۰	آشنایی با تشریح و فیزیولوژی دستگاه گوارش، مواد خوراکی، روند رشد شتر، و احتیاجات غذایی شتر پرواری و توانایی تغذیه علمی و عملی شتر	
۲۱	آشنایی با بیماریهای پوستی، انگلی و میکروبی شتر و توانایی مبارزه و پیشگیری از بیماری پوستی و انگلی	
۲۱	آشنایی با نحوه کشتار و پوست‌کنی شتر، موارد استفاده بخشهای مختلف لاشه شتر و توانایی کشتار و پوست‌کنی صحیح شتر	
۲۱	بازدید پرواربندی و دامپزشکی استان جهت آشنایی با بخشهای مختلف پرواربندی و بیماریهای شایع در منطقه	

استاندارد مهارت و آموزش مدیریت پرورش شتر پرواری

رشته : علوم دامی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		زمان	تعداد	
۱	مقدمه (اهمیت پرورش شتر در اقتصاد کشور و معیشت روستائیان مزیت پرورش شتر بر سایر حیوانات) فصل ۱ منشاء و پراکنش شتر در ایران و جهان ۱.۱ منشاء و تاریخچه شترداری در ایران ۱.۲ جمعیت و پراکنش شتر در ایران و جهان	۲۵		وایت برد، مازیک، اورهد، نقشه وضعیت پراکنش شتر در ایران
۲	طبقه بندی شترها براساس عملکرد تولیدی ۲.۱ شترهای شیری (تنها به نامورد اشاره شود) ۲.۲ شترهای گوشتی (شترهای یک گوهانه و دو گوهانه) ۲.۳ شترهای دو منظوره (به قدرت پرورزی اشاره گردد) ۲.۴ شترهای دو رگ و ایرانی ۲.۵ خصوصیات نژادهای شتر ۲.۵.۱ خصوصیات نژادهای شیری ۲.۵.۲ خصوصیات نژادهای گوشتی ۲.۵.۳ خصوصیات نژادهای سواری ۲.۶ تفاوت‌های عمده شترهای یک گوهانه با دو گوهانه (از نظر ظاهری و تولید)	۲/۱۵		وایت برد، مازیک اورهد اسلاید، عکس از نژادهای موجود ماکت تیبیک شتر گوشتی
۳	جایگاه و اصول بهداشت شتر پرواری ۳.۱ انواع سیستمهای پرور شتر ۳.۱.۱ پروار بندی به روش بسته ۳.۱.۲ پروار بندی به روش نیمه بسته (تغذیه دستی حیانه) ۳.۲ جایگاه و تأسیسات مورد نیاز پروار بندی ۳.۲.۱ اصول کلی در تأسیس جایگاه پروار بندی ۳.۲.۲ قسمت سقف (آغل) و فضای مورد نیاز ۳.۲.۳ بهار بند و فضای مورد نیاز ۳.۲.۴ آخور و آبشخور و ابعاد مورد نیاز با توجه به سن شتر پرواری ۳.۲.۵ اتبارکناشده و علوفه ۳.۳ اصول بهداشت جایگاه شتر پرواری ۳.۳.۱ اصول جمع آوری کود در قبل از ورود شترهای پرواری و در زمان پروار بندی ۳.۳.۲ اصول ضد عفونی و سمپاشی جایگاه و بدن دام (سمپاشی و سوزاندن ...)	۳/۱۵	کار در کارگاه در شترداری آموزش (مطابق راهنمای آموزش)	وایت برد، مازیک، اورهد فیلم های آموزشی عکس و اسلاید از بخش های مختلف جایگاه شتر سمپاشی پیشی دروغن منداب، طناب دهان بازکن، ابزار انداختن اهسته، ارگال

استاندارد مهارت و آموزش مدیریت پرورش شتر پروازی

رشته : علوم دامی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		زمان	وسایل	
۳.۳.۳	اقدامات بهداشتی که روی دامهای خریداری شده قبل ورود به جایگاه باید انجام داد (بررسی سلامتی دامها، جدا کردن دامهای مریض و صدمه دیده و بستبندی دامها از نظر وزنی و غیره...)	کار در کارگاه آموزش (مطابق راهنمای آموزش)		
۳.۳.۴	روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل های خارجی دام (اسمیاش، روغن مالی، حمام ضدکنه و غیره...)			
۳.۳.۵	روشهای مبارزه و پیشگیری از انگل های داخلی دام (خوراندن داروهای ضد انگل)			
۳.۴	خصوصیات رفتاری شتر			
۳.۴.۱	خصوصیات رفتاری شتر در مقابل رفتار نامصحیح کارگر در زمان تغذیه و غیره و اثر آن در رشد دام (اشاره به فهر کردن دام و امتناع آن از خوردن خوراک)			
۳.۴.۲	خصوصیات رفتاری شتر با یکدیگر و تأثیر آن در رشد دام (اشاره به ادبت شترهای ضعیف، دستبندی شتر بر اساس وزن و غیره)			
۴	پروراندی شتر	۱/۵		وابسته به مازیکه، تورهد، عکس و اسلاید فیلم آموزشی جزوات آموزشی از شتر آماده فروش جهت پروراندی اسلاید از وضعیت لاشه سبب مختلف شتر، عکس و اسلاید از شترهای پروراندی شده آماده فروش
۴.۱	تعریف پروراندی و منظور از پروراندی شتر			
۴.۲	انتخاب دام مناسب پروراندی (سن، نژاد، جنسیت، وزن خرید و غیره...)			
۴.۳	بررسی وضعیت بازار فروش و انتخاب فصل مناسب پروراندی			
۴.۴	اقدامات اولیه در زمان شروع پروراندی (خند هفتی جایگاه دام، خوراندن داروهای ضد انگل، جداسازی دامهای مریض و درمان آنها، عادت دادن تدریجی شتر به جیره پروراندی...)			
۴.۵	سبب مختلف پروراندی و معرفی بهترین سن پروراندی با توجه به کیفیت گوشت، لاشه، بازده غذایی و غیره			
۴.۶	مدت زمان دوره پروراندی در سبب مختلف و وزن مناسب فروش در هر سن			
۵	اصول تغذیه شتر پروازی	کار در آزمایشگاه (مطابق راهنمای آموزش)		منحنی رشد شتر از تولد تا ۶ سالگی
۵.۱	آشنایی با تشریح و فیزیولوژی دستگاه گوارش			
۵.۲	منابع خوراکی مورد استفاده در پروراندی (پونجه، حو، سوس، گاه، تفتاله و غیره...)			
۵.۳	نکات اساسی در تنظیم جیره متعادل شتر پروازی			

استاندارد مهارت و آموزش مدیریت پرورش شتر پرواری

رشته : علوم دامی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		زمان	تعداد	
۵.۴	روند رشد شتر از تولد تا ۶ سالگی و بازده غذایی در سنین مختلف شتر			
۵.۵	احتیاجات انرژی، پروتئین و مواد مغذی شتر با توجه به وزن و افزایش وزن			
۵.۶	میزان آب شرب شتر و اثرات آن در رشد			
۶	بیماریهای مهم شتر پرواری	۱/۵		وایت برد، مازیک، پرده عکس، اسلاید، فیلم آموزشی و ...
۶.۱	مهمترین بیماری بومشنی شتر و روشهای پیشگیری و درمان آنها			
۶.۲	مهمترین بیماریهای انگلی شتر و روشهای پیشگیری از آنها			
۶.۳	مهمترین بیماریهای میکروبی و ویروسی شتر			
۷	گشتار شتر و صنایع گشتار آن	۳	۱	فیلم آموزشی از نحوه صحیح گشتار و پوستکشی، عکس از قسمت‌های مختلف لاشه
۷.۱	آشنایی با نحوه گشتار و پوستکشی شتر			
۷.۲	موارد استفاده از قسمت‌های مختلف لاشه شتر (گوشت، استخوان، استفاده از مغز، چرم و ...)			
۸	بازده‌ها	۶		
۸.۱	بازده از یک جایگاه شتر پرواری			
۸.۲	بازده از دامپزشکی استان و مشاهده بیماریها			
۸.۳	بازده از گشتارگاه شهرستان (جهت مشاهده لاشه سنین مختلف شتر و مقایسه آن با سایر حیوانات (از نظر رنگ و کیفیت)			
۹	جمع کل ساعات دوره	۲۱	۱۲/۲۵	